

מכולנו לחלקנו

הקיצוץ הרוחבי לטובת תקציבי הענק לחינוך הפרטי החרדי ומיזמי ההחזרה בתשובה יפגע בכולנו

מיכל צ'רנוביצקי ואביעד הומינר-הזנבלום

11 בספטמבר 2023

ביום ג', ה-12.9, ועדת הכספים אמורה לאשר העברות תקציביות משמעותיות, שהן יישום של הסכמים קואליציוניים קודמים. לצד מטרות ראויות כמו תקציב לגיל הרך ותקציבים שמיועדים ליישום החלטות ממשלה שעברו בממשלות הקודמות – תוכנית החומש לחברה הערבית, לדוגמה – חלקו המשמעותי של הסכום (למעלה מ-380 מיליון ש"ח) יועבר למוסדות חינוך פרטיים חרדיים ולישיבות לאברכים, עוד 100 מיליון יועברו לטובת סבסוד תשלומי הורים במוסדות חינוך עם פנימיות, חלקם המשמעותי מוסדות ממלכתיים-דתיים, ועוד כ-26 מיליון ש"ח יוקצו לגרעינים תורניים ומיזמי זהות יהודית. לטובת תקציב זה יקוצצו תקציבי מרבית משרדי הממשלה, ובהם גם תקציבי משרדי הרווחה, הבריאות ועוד. מדובר בהמשך המגמה של הגדלת תקציבים מגזריים על חשבון תקציבים שנועדו לטובת הכלל.

על מנת ליישם את ההסכמים הקואליציוניים בין יהדות התורה, ש"ס והציונות הדתית לבין הליכוד, ובהמשך להחלטות ממשלה בנושא, אמורה ועדת הכספים לאשר את ההעברות התקציביות שמבקשת הממשלה לעשות ושעברו את המשוכות של הייעוץ המשפטי ושל אגף התקציבים. החלק הארי של התקציב מיועד לעבור לחינוך החרדי הפרטי, בחלוקה הבאה: כ-123 מיליון ש"ח לחינוך העצמאי (רשת החינוך המפלגתית של יהדות התורה), כ-114 מיליון ש"ח למעיין החינוך התורני (רשת החינוך המפלגתית של ש"ס), כ-22 מיליון למוסדות הפטור והמוכש"ר, עוד כ-16 מיליון ש"ח להגדלת סבסוד הצהרונים במוסדות הפטור והמוכש"ר וכ-113 מיליון ש"ח לישיבות גבוהות ולאברכים. 100 מיליון נוספים יעברו לסבסוד תשלומי הורים לתלמידים בפנימיות, זאת כשחלק גדול מתלמידי הפנימיות הם תלמידים בחינוך הממלכתי-דתי, שם גם מדובר בתלמידים משכבת אוכלוסייה אמידה, בניגוד למרבית הפנימיות בחינוך הממלכתי. עוד כ-40 מיליון ש"ח יועברו לטובת גרעינים תורניים ומיזמי "זהות יהודית" למיניהם.

לטובת העברות אלה יתבצע קיצוץ רוחבי במרבית משרדי הממשלה. חשוב לדעת שהקיצוץ הרוחבי אינו חד פעמי אלא קבוע. כלומר, משרדים ופרויקטים שתקציבם מקוצץ עתה, יאלצו להמשיך לפעול עם קיצוץ זה מעתה והלאה.

לצד תקציבי מטה רבים שיקוצצו, בולטים מספר קיצוצים שיעשו בבשר החי של שירותים חברתיים קריטיים, שסובלים כבר היום מתקציב נמוך מדי ביחס לצרכים וחלקם נתון למתפקוד לקוי בשל כך: תקציבו של "כבאות והצלה לישראל", שרק לאחרונה נחשף המחסור שקיים בו בציוד – מחסור שהופך למשמעותי יותר עקב תוצאותיו העכשוויות של משבר האקלים, יקוצץ כ-2.5 מיליון ש"ח. משירות בתי הסוהר יקוצצו כ-9.8 מיליון ש"ח (5.5 מיליון ש"ח מתקציב הרכש ועוד כ-4.3 מיליון ש"ח מתקציב הפיתוח), ומהמשרה 21 מיליון מתקציב הרכש.

כ-15 מיליון יקוצצו מהמענקים השוטפים שהממשלה מעבירה לרשויות המקומיות. ממשרד החינוך יקוצצו כ-33 מיליון מתקציב שמיועד לאוכלוסייה הבדואית, ו מתקציב בניית כיתות לימוד – כשכבר כיום חסרות אלפי כיתות בישראל – יקוצצו 9 מיליון נוספים. מהתקציב לטיפול החוץ-ביתי באגף לטיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית במשרד הרווחה יקוצצו כ-17.5 מיליון ש"ח, שהם כ-43% מתקציבו. כל זה בזמן שהמצב במסגרות המיועדות לאנשים אלה קטסטרופלי וסובל ממבנים לא ראויים, צוות שעובד בתנאים לא תנאים ועוד.

ממשרד הבריאות יקוצצו כ-22 מיליון ש"ח מרכש שירותי בריאות ועוד 5.5 מיליון מבינוי ופיתוח. מתקציב סל קליטה יקוצצו 8 מיליון ש"ח. כ-22 מיליון יקוצצו מסבסוד ילדי הורים עובדים במעונות היום והצהרונים. כ-19.5 מיליון יקוצצו מקידום השקעות ועידוד התעסוקה במשרד הכלכלה והתעשייה, ועוד מיליון מהשקעה בפיתוח תשתיות באזורי תעשייה. כ-4.5 מיליון ש"ח יקוצצו ממענקי בינוי ושיכון, וכ-15.5 מיליון מתקציב שיקום שכונות (מרקם ותיק).

סיכום

קיצוצים אלה, שמבוצעים בשירותים ציבוריים מורעבים ומותשים גם כך, מבטאים עוד צעד בנטישת ממשלת ישראל את אחריותה לכלל האוכלוסייה והסבת מאמציה לאוכלוסיות נבחרות. רק בשבוע שעבר נוכחנו באוזלת ידה של רשות הכבאות, באירוע בו נשרף למוות אברהם ברוך ז"ל במשך דקות ארוכות, כאשר לכבאים שהגיעו למקום לא היה ציוד מתאים לעזור לו. חדשות לבקרים אנחנו נתקלים במקרי התעללות והזנחה במסגרות רווחה, שנאנקות תחת תקציב נמוך ומשכורות רעב לעובדים. ובכל זאת, מדינת ישראל ממשיכה לקצץ בתקציב של שירותים אלה, לטובת חיזוק החינוך החרדי הפרטי ומיזמי החזרה בתשובה למיניהם.